

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1216202735
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Harvancová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:1216202735.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej a členov senátu Mgr. Adely Unčovskej a Mgr. Niny Dubovskej, v právnej veci žalobkyne: N. R., B.. XX.XX.XXXX, O. L. W. XX, Bratislava, zast.: Mgr. Michal Tomaschek, advokát, Laténska 67, Bratislava, proti žalovanej: X/ N.. T. Š., B.. XX.XX.XXXX, O. L. Y. X, B., zast.: JUDr. Ján Polák, advokát, Miletičova 64, Bratislava, 2/ Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, zast.: AK JUDr. Marek Hic, s. r. o., so sídlom P. O. Hviezdoslava 23/B, Martin IČO: 36 865 036, o určenie neplatnosti právneho úkonu, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 16.06.2023, č. k. B2-58C/26/2016-936, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti výroku I, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne o určenie neexistencie záložného práva zriadeného v prospech žalovanej 2/ vo vzťahu k žalovanej 1/, p o t v r d z u j e.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti výroku I, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne o určenie neexistencie záložného práva zriadeného v prospech žalovanej 2/ vo vzťahu k žalovanej 2/ z r u š u j e a vec sa v rozsahu zrušenia vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

III. Výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd zrušil predbežné opatrenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 58C/26/2016-67 zo dňa 23.02.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Co/419/2016-114 zo dňa 30.11.2016 sa z r u š u j e.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobkyne zamietol (výrok I.), návrh na prerušenie konania zamietol (výrok II.), zrušil predbežné opatrenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 58C/26/2016-67 zo dňa 23.02.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Co/419/2016-114 zo dňa 30.11.2016 (výrok III.) a rozhodol, že žalovaná 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok IV.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 39a, § 49a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“). Poukázal na to, že žalobkyňa sa v konaní žalobou domáhala určenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátnej zmluvy uzavretej medzi žalovanou 1/ a žalovanou 2/ dňa 21.07.2011 (ďalej len „Zmluva o zriadení záložného práva a mandátna zmluva“) a určenia, že záložné právo zriadené v prospech žalovanej 2/ na nehnuteľnostiach byt č.XX, nachádzajúci sa v bytovom dome č. XXXX v okrese X. N., obec - T. Č. P., k. ú. P., vchod W. XX, zapísaný na KN vedenom OÚ BA Katastrálny odbor na základe vkladu V-18847/11 zo dňa 16.08.2011 (ďalej len „byt“), neexistuje. Pri posudzovaní žalobného petitu v časti určenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva a mandátnej zmluvy

súd vyslovil, že na strane žalobkyne absentuje naliehavý právny záujem na takomto určení, preto v tejto časti žalobu žalobkyne ako neprípustnú zamietol. Vo vzťahu k určeniu neexistencie záložného práva zriadeného v prospech žalovanej 2/ posudzoval súd prvej inštancie prednostne platnosť kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou 1/ dňa 16.03.2011, predmetom ktorej bol prevod bytu žalobkyne (ďalej len „Kúpna zmluva 1“), majúc za to, že v prípade, ak by sa preukázala jej absolútna neplatnosť, boli by touto neplatnosťou dotknuté aj na ňu nadväzujúce právne úkony, a to kúpna zmluva uzavretá medzi žalovanou 1/ a p. W. Ď. dňa 22.07.2011, predmetom ktorej bol prevod bytu v danom čase vo vlastníctve žalovanej 1/ (ďalej len „Kúpna zmluva 2“) a Zmluva o zriadení záložného práva a mandátna zmluva, nakoľko vlastnícke právo nemožno nadobudnúť od nevlastníka a nevlastník nemôže platne uzavrieť záložnú zmluvu k takejto nehnuteľnosti. Zároveň vzhliadol k tomu, že v čase vydania rozsudku bola žalobkyňa zapísaná ako výlučná vlastníčka predmetného bytu, na ktorom je v časti ľarchy zapísané záložné právo v prospech žalovanej 2/. Pri posudzovaní platnosti Kúpnej zmluvy 1 súd uzavrel, že žalobkyňa sama vyhľadala, našla inzerát, na základe ktorého sa skontaktovala s Y. L. a potom aj so Z. V., pričom akceptovala nimi navrhovaný postup a spôsob riešenia situácie, t. z. aby do prevodu bytu bola zapojená tretia osoba (investor). Poukázal na to, že žalobkyňa aktívne riešila svoju finančnú situáciu, keďže bezprostredne po podpise Kúpnej zmluvy 1 požiadala Tatra banka, a.s. dňa 18.03.2011 o predčasné splatenie dvoch úverov, kde ako dôvod uviedla predaj nehnuteľnosti. K zániku dlhov došlo úhradami dňa 14. a 15.04.2011, v dôsledku čoho Tatra banka, a.s. zaslala správe katastra žiadosť o výmaz záložných práv. Poukázal na to, že dlh žalobkyne voči spoločnosti Spokojné bývanie bol rovnako uhradený po podpise Kúpnej zmluvy 1 dňa 17.03.2011 a dňa 16.03.2011 žalobkyňa uhradila Mestskej časti nesplatenú časť ceny bytu, na ktorú bola zriadená ľarcha a vyrovnala aj dlh voči spoločnosti 99. realitná spoločnosť, s.r.o.. Zohľadniac uvedené súd dospel k záveru, že neexistujú pochybnosti o tom, že právny úkon bol urobený slobodne, určite a zrozumiteľne, preto uzavrel, že nie sú splnené podmienky na to, aby konštatoval neplatnosť Kúpnej zmluvy 1 z dôvodov podľa ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Doplnil, že žalobkyňi muselo byť zrejmé, že pri dlhoch o ktorých vedela a príjmoch (približne vo výške 400 eur mesačne), jediný spôsobom ako túto situáciu vyriešiť bol viazaný na byt a s ohľadom na to aj postupovala. Preto nemožno konštatovať ani neplatnosť právneho úkonu z dôvodu podľa § 39 Občianskeho zákonníka, teda pre rozpor alebo obchádzanie zákona, či rozpor s dobrými mravmi, či omyl na strane žalobkyne (neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka). V súvislosti s námietkou, že žalobkyňi nebola zaplatená dohodnutá kúpna cena, súd prvej inštancie uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že kúpna cena bola uhradená minimálne vo výške dlhov, ktoré žalobkyňa splatila bezprostredne po uzatvorení Kúpnej zmluvy 1. Ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku žalobkyne, že jej pri podpise Kúpnej zmluvy 1 (16.03.2011) nebol vydaný rovnopis a tento si vyžiadala z katastrálneho úradu. Zo spisového obalu katastra zistil, že žalobkyňi bol rovnopis Kúpnej zmluvy 1 vydaný dňa 31.03.2011, dva týždne po podpise zmluvy, pričom žalobkyňa nevyužila žiadne opravné prostriedky v katastrálnom konaní, aby prevodu nehnuteľnosti zabránila a prostriedky v civilnom konaní si uplatnila až s dlhším časovým odstupom. Súd nekonštatoval ani neplatnosť Kúpnej zmluvy 2, dôvodiac tým, že v žalobe absentovali skutkové tvrdenia potrebné na posúdenie neplatnosti Kúpnej zmluvy 2, preto sa neplatnosťou Kúpnej zmluvy 2 nezaoberal a žalobu žalobkyne ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. Pri posudzovaní návrhu žalobkyne na prerušenie konania do právoplatného skončenia trestného konania vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 28T/20/2018, súd uviedol, že platí prezumpcia neviny a žalobkyňa, si môže uplatňovať vyplývajúce nároky na náhradu škody v inom civilnom konaní, preto návrh na prerušenie konania zamietol. Vzhliadnuc k tomu, že v konaní bolo vydané predbežné opatrenie, súd prvej inštancie postupom podľa ust. § 335 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) predbežné opatrenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 58C/26/2016-67 zo dňa 23.02.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.12.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Co/419/2016-114 zo dňa 30.11.2016, zrušil. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní v plnom rozsahu úspešne žalované 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b), e), f), h) CSP. Mala za to, že súd prvej inštancie založil svoj záver len na existencii skutočnej vôle trvalo previesť vlastnícke právo k bytu, na existencii dlhov a záujme na ich zaplatení. Upriamila pozornosť na to, že nemala úmysel vyplatiť dlhy a stať sa bezdomovcom, pričom v byte zostala bývať a býva v ňom dodnes, keďže žalovaná 1/ o užívanie alebo nakladanie s ním neprejavila žiadny záujem. V konaní bolo preukázané, že Kúpna zmluva 1 predstavuje dissimulovaný právny úkon - zmluvu o zabezpečovacom prevode práva. Skutočná (nie simulovaná) vôľa nadobudnúť vlastnícke právo k bytu neexistovala ani na strane žalovanej 1/, pričom jej vôľa smerovala

k zabezpečeniu jej údajnej pôžičky poskytnutej pani Z. V. a pánovi Y. L.. Zároveň je nepochybné, že vôľa nadobudnúť vlastnícke právo k bytu neexistovala ani na strane pani W. Ď., ktorú ako bieleho koňa zabezpečila pani Z. V.. Žalovaná 1/ si nikdy byt osobne neprišla pozrieť, nikdy sa osobne nestretli a nerokovali o podmienkach Kúpnej zmluvy 1, neprejavila záujem o prenechanie bytu do užívania tretím osobám, nezaplatila jej kúpnu cenu ani čiastočne (čo sama potvrdila v rámci výpovede), nikdy ju nevyzvala, aby byt vypratala aj napriek tomu, že je vznikli záväzky voči dodávateľom služieb a energií, do fondu opráv, neprejavila záujem o podpísanie zmlúv uzatvorených s dodávateľmi energií bytu na jej meno. Uvedené okolnosti s ohľadom na vážnosť kúpy nehnuteľnosti boli absolútne neštandardné a nezodpovedali skutočnému prejavu vôle, ktorým sa má nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Žalovaná 1/ sa nedomáhala vypratania, nechcela za užívanie bytu žiadne nájomné. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že hoci bol byt následne na základe Kúpnej zmluvy 2 prevedený na W. Ď., na užívaní bytu sa nič nezmenilo a po celý čas ho ostala užívať a užíva ho do dnešného dňa. Vyššie uvedený skutkový stav bol pritom jednoznačne preukázaný výpoveďou žalobkyne, žalovanej 1/ a pani Ď.. Žalovaná 1/ nepochybné nikdy nechcela byť vlastníť a jej vôľa smerovala výlučne k zabezpečeniu jej investície, ktorá spočívala v poskytnutí pôžičky pani Z. V. a pánovi Y. L.. Zo skutkového stavu je nepochybné, že jediná vôľa, ktorá existovala na jej strane bolo zachovanie vlastníckeho práva k bytu a jediná vôľa, ktorá existovala na strane žalovanej 1/ bolo poskytnutie pôžičky pani Z. V. a Y. L. a zabezpečenie predmetnej pôžičky. Na základe uvedeného mala za to, že Kúpna zmluva 1 predstavuje obojstranne disimulovaný právny úkon - zmluvu o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva podľa ust. § 553 Občianskeho zákonníka. Dala do pozornosti, že v rámci svojho vyjadrenia zo dňa 08.07.2020 upriamila pozornosť na to, že z obžaloby podanej proti pani Z. V. a pánovi Y. L. je zrejmé, že sa dopustili trestnej činnosti voči viacerým poškodeným fyzickým osobám, ktoré si v obdobných prípadoch uplatnili svoje práva na súdoch na takmer identickom právnom a skutkovom základe a poukázala na rozhodnutia súdov, ktoré boli vydané v súvislosti s trestnou činnosťou pána Y. L. H. Z. V., (Okresný súd Žilina v rámci odôvodnenia rozsudku zo dňa 27.06.2017, sp. zn.: 4C/300/2015, Odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Žilina zo dňa 03.11.2015, sp. zn. 14C/63/2014). Na základe uvedeného mala za to, že Kúpna zmluva 1 predstavuje obojstranne simulovaný právny úkon, v dôsledku čoho je absolútne neplatný. I za predpokladu, že by Kúpna zmluva 1 mala všetky náležitosti podľa ust. § 553 Občianskeho zákonníka (čo nemá), Kúpna zmluva 2 uzatvorená medzi žalovanou 1/ a pani W. Ď., ako aj záložná zmluva, predmetom ktorej bolo zriadenie záložného práva k bytu v prospech žalovanej 2/ sú absolútne neplatné z dôvodu ich rozporu s ust. § 553 a nasl. Občianskeho zákonníka, keď Občiansky zákonník neumožňuje výkon zabezpečovacieho prevodu vlastníckeho práva formou prepadnutia veci v prospech dočasného vlastníka a neumožňuje pred začatím výkonu zabezpečovacieho prevodu práva vlastnícke právo previesť, alebo na predmet dočasného prevodu zriadiť záložné právo. Kúpna zmluva 1 je v rozpore s ust. § 39 Občianskeho zákonníka z dôvodu rozporu s dobrými mravmi. Ak jej boli poskytnuté nejaké finančné prostriedky tak ich poskytla Z. V. a vo výške, ktorá nedosahovala ani polovicu dohodnutej kúpnej ceny. Skutočnosť, že žalovaná 1/ nebola dobromyseľná a nekonala v súlade s dobrými mravmi vo vzťahu k žalobkyňi a ostatným poškodeným, ale aj vo vzťahu k žalovanej 2/, je zrejmá aj z Kúpnej zmluvy 2 a ďalších zmlúv na základe ktorých boli vykonané prevody vlastníckeho práva zo žalovanej 1/ na tretie osoby. Namietala, že žalovaná 2/ nepostupovala v súlade s odbornou starostlivosťou pri uzavieraní Zmluvy o zriadení záložného práva a mandátnej zmluvy. Uviedla, že platby (zo dňa 16.03.2025-18.03.2025) nikdy nevykonala, tieto boli pravdepodobne vykonané pani Z. V. v jej mene, aby zbavili byt všetkých tiarch a aby byt mohli použiť na ďalší trestný čin (úverový podvod) v rámci prevodu vlastníckeho práva zo žalovanej 1/ na p. W. Ď.. Namietala, že súd prvej inštancie nevykonal navrhované dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. V konaní navrhla okrem iného vykonať výsluch pána Y. L., pani Z. V. a pána L. V.. Pán Y. L. je väzobne stíhaný a jeho výsluch vykonal dožiadaný súd. Bol vypočutý a v tejto súvislosti uviedol, že bude vypovedať avšak najprv si musí naštudovať trestný spis aby sa vedel relevantne vyjadriť, t. z. neodmietol vypovedať v rámci konania, avšak súd prvej inštancie nenariadil opätovný výsluch pána L. aj napriek tomu, že počas konania na túto skutočnosť poukazovala. Poukázala na to, že súčasťou organizovanej skupiny bol aj syn pani Z. V., L. L. V., ktorý ako vyplýva aj z obžaloby, vystupoval vo viacerých prípadoch podvodného konania pána Y. L. H. Z. V.. Jeho výpoveď mohla podľa žalobkyne, s poukazom na výpoveď jeho matky Z. V., mať podstatný vplyv na zistenie skutkového stavu. Nebolo jej zrejmým akým spôsobom sa súd vysporiadal s výpoveďou žalovanej 1/ a výpoveďou pani W. Ď.Q., z ktorých jednoznačne vyplynuli rozhodujúce objektívne skutočnosti pre posúdenie veci, ktoré súd prvej inštancie nevyhodnotil v rámci ustálenia skutkového stavu a dospel k nesprávnym právnym záverom. Mala tak za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je výsledkom nesprávneho a nedostatočného ustálenia skutkového stavu, ako aj nesprávneho právneho posúdenia. Na základe uvedeného žiadala, aby odvolací súd rozsudok v celom rozsahu zrušil

a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a zaviazal žalované na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalovaná 1/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne a žiadala ho potvrdiť.

5. Žalovaná 2/ sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadřila.

6. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), vychádzajúc z obsahu podaného odvolania odvolateľka ním napadla len časť výroku I., ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne v časti určenia neexistencie záložného práva zriadeného v prospech žalovanej 2/ (na nehnuteľnosť, byt č. XX, nachádzajúci sa v bytovom dome č. XXXX P. okr. X. N., obec - MČ P., k. ú. P., vo vchode , zapísané v KN vedenom OÚ BA Katastrálny odbor na základe vkladu V-18847/11 zo dňa 16.08.2011). Z obsahu podaného odvolania nevyplýva, že by ním odvolateľka namietala aj závery súdu prvej inštancie vo zvyšnej zamietajúcej časti výroku I. (v časti určenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva a mandátnej zmluvy), preto výrok I. rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej zamietajúcej časti a výrok II. (proti ktorému nie je prípustné odvolanie) nadobudli právoplatnosť.

7. Podľa § 34 Občianskeho zákonníka, právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

8. Podľa § 37 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

9. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priech dobrým mravom.

10. Podľa § 49a Občianskeho zákonníka, právny úkon je neplatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca, a osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť. Právny úkon je takisto neplatný, ak omyl táto osoba vyvolala úmyselne. Omyl v pohnútku nerobí právny úkon neplatným.

11. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že v konaní sa žalobkyňa domáhala : a) určenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátnej zmluvy uzavretej medzi žalovanou 1/ a žalovanou 2/ dňa 21.07.2011 a b) určenia, že záložné právo zriadené v prospech žalovanej 2/ na nehnuteľnosť, byt č. XX, nachádzajúci sa v bytovom dome č. XXXX v okr. X. N., obec - MČ P., k. ú. P., vo vchode W. XX, zapísané v KN vedenom OÚ BA Katastrálny odbor na základe vkladu V-18847/11 zo dňa 16.08.2011, neexistuje.

12. Vo vzťahu k odvolateľkou uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, odvolací súd uvádza. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa rozumie taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ustanovenia § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, alebo inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje hore uvedenému zákonnému ustanoveniu. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. písm. f) Civilného sporového poriadku je možné teda napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, nesprávnosť ktorého možno usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

13. V podanom odvolaní odvolateľka uplatnila aj odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP (že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.) Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

14. Predmetom odvolacieho prieskumu (vychádzajúc z obsahu podaného odvolania) tak bolo posúdenie dôvodnosti žaloby žalobkyne v časti určenia neexistencie záložného práva k predmetnému bytu zriadeného v prospech žalovanej 2/, t. z. určovacia žaloba podľa § 137 písm. c) CSP. Prípustnosť takejto určovacej žaloby konštatoval dovolací súd vo viacerých rozhodnutiach, a to pod sp. zn. 1Cdo/249/2021 a sp. zn. 4Cdo/169/2021. Z bodov 33.1. a 33. 2. uznesenia Najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/249/2021 plynie nasledovné: „33.1. Preto aj podľa názoru dovolacieho súdu v predmetnej veci ak žalobcovia predmetnou žalobou majú záujem dosiahnuť zmenu zápisu v katastri nehnuteľnosti a v prípade ak súd vyhovie žalobe, tak dôjde k zmene, ak príslušný kataster vymaže zápis záložného práva k dotknutej nehnuteľnosti, čím by sa tak odstránil stav právnej neistoty žalobcov, pričom žalobcovia nemajú inú možnosť ani inú žalobu, ktorou by sa domáhali výmazu záložného práva k nehnuteľnosti, ktorej sú vlastníkami. Podľa názoru dovolacieho súdu bolo potrebné v predmetnej veci skúmať, či žalobcovia majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení podľa § 137 písm. c) CSP, keď ako vlastníci predmetných nehnuteľností mali záujem na tom, aby záložné právo na liste vlastníctva vyznačené nebolo, pretože zapísané záložné právo ich môže obmedzovať pri nakladaní s predmetnými nehnuteľnosťami. Záložný dlžník sa môže brániť proti právu záložného veriteľa na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňaženia zálohu nielen obranou proti návrhu záložného veriteľa na speňaženie zálohy, ale tiež prostredníctvom žaloby o určenie, že tu záložné právo nie je, (že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom). Podľa názoru dovolacieho súdu sa žalobcovia domáhajú predmetnou žalobou negatívneho určenia neexistencie práva, keďže rozhodnutím sa odstráni stav ich právnej neistoty, či nehnuteľnosti sú (nie sú) zaťažené záložným právom. Rozhodnutie súdu v danom prípade predstavuje spôsobilý právny prostriedok ochrany práv žalobcov ako vlastníkov založených nehnuteľností.“

15. Skôr ako odvolací súd pristúpil k posúdeniu dôvodnosti odvolacej argumentácie odvolateľky, ex offo skúmal otázku vecnej legitímácie strán sporu, majúci na zreteli, že skúmanie vecnej legitímácie strany sporu je procesnou povinnosťou každého vo veci konajúceho súdu. Skúmanie vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, ak ju žiadna zo strán sporu nenamieta. Zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby. Z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 517/2011 zo dňa 22.11.2011 vyplýva, že vecnou legitímáciu je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný). Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 3Cdo/192/2004 uviedol, že na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ako podá žalobu (v takomto prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom tohto hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o ktorom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide.

16. Podľa § 151 písm. a/ Občianskeho zákonníka záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia

pohľadávky z predmetu záložného práva, ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená. Z uvedeného vyplýva, že zo záložného práva vznikajú práva a povinnosti záložnému veriteľovi, t. j. tomu, kto má pohľadávku zabezpečenú záložným právom a kto má právo na uspokojenie pohľadávky z predmetu záložného práva, ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená a záložnému dlžníkovi, t. j. osobe, ktorá je vlastníkom (majiteľom) predmetu záložného práva (zálohu), a ktorého majetok (jeho speňaženie) má byť použitý k uspokojeniu záložného veriteľa, ak nebude dlh, ktorý zodpovedá založenej pohľadávke včas splnený. Záložné právo má povahu akcesority, a ako také prechádza s vlastníctvom nehnuteľnosti.

17. V konaní, ktorého predmetom je určenie, či tu záložné právo je alebo nie je, sú teda nositeľmi práv a povinností, o ktoré v konaní ide, záložný veriteľ, ktorý má pohľadávku zabezpečenú sporným záložným právom a záložný dlžník, ktorý je vlastníkom predmetu sporného záložného práva (t. j. zálohu). Právnej sféry ďalších osôb („osobného“ dlžníka), voči ktorému má záložný veriteľ pohľadávku zabezpečenú sporným záložným právom sa toto konanie netýka, lebo výsledok konania (rozhodnutie súdu o tom, či záložné právo je alebo nie je), nemôže mať - na rozdiel od záložného veriteľa a záložného dlžníka na jeho právne pomery žiadny vplyv (nemôže mať žiadny dopad na vymedzenie jeho práv alebo povinností týmto súdnym rozhodnutím). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, sú vecne legitimovaní iba záložný veriteľ a záložný dlžník.

18. Nakoľko záložné právo je vecným právom k cudzej veci (ius in re aliena), zmena vlastníka veci nemá vplyv na ďalšie trvanie záložného práva (ak zákon neustanovuje inak). Záložné právo pôsobí voči nadobúdateľovi zálohu. Pri prevode vlastníckeho práva (zmena vlastníka na základe zmluvy) alebo pri prechode vlastníckeho práva (zmena vlastníka na základe inej právnej skutočnosti) zostáva záložné právo zachované. Pokiaľ súd prvej inštancie pri posudzovaní dôvodnosti žaloby žalobkyne v časti o určenie neexistencie záložného práva zriadeného v prospech žalovanej 2/, ex offo neskúmal otázku vecnej legitimácie strán sporu, takýto postup bol v rozpore s obsahom základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“), ako aj s právom na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“), sp. zn. I. ÚS 407/2016-37). Vo svetle zhorauvedeného odvolací súd ex offo posudzujúc vecnú legitimáciu strán sporu v časti určenia neexistencie záložného práva zriadeného v prospech žalovanej 2/ konštatuje, že žalobkyni, ako vlastníkovi predmetnej nehnuteľnosti (záložnému dlžníkovi) svedčí aktívna vecná legitimácia v konaní o určenie neexistencie záložného práva. Zatiaľ čo pasívna legitimácia v konaní o určenie neexistencie záložného práva svedčí výlučne žalovanej 2/, ktorá má pohľadávku zabezpečenú záložným právom a ktorá má právo na uspokojenie pohľadávky z predmetu záložného práva, ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená. Vzhľadom tak k tomu, že žalovanej 1/ v časti určenia neexistencie záložného práva zriadeného v prospech žalovanej 2/ podľa hmotného práva nesvedčí vecná legitimácia v spore, bolo dôvodným žalobu žalobkyne v tejto časti (o určenie neexistencie záložného práva zriadeného v prospech žalovanej 2/) voči žalovanej 1/ zamietnuť z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie v spore.

19. Zohľadniac závery uvedené v bode 18 rozhodnutia následne odvolací súd vychádzajúc z odvolacej argumentácie odvolateľky podrobil odvolaciemu prieskumu závery súdu prvej inštancie, na základe ktorých zamietol žalobu žalobkyne v časti určenia neexistencie záložného práva zriadeného v prospech žalovanej 2/ len vo vzťahu k žalovanej 2/. Závery ktoré súd prvej inštancie založil na tom, že Kúpna zmluva 1 a na ňu nadväzujúce zmluvy sú platnými právnymi úkonmi, nakoľko neboli naplnené podmienky na určenie ich neplatnosti.

20. Absolútna neplatnosť pôsobí priamo (automaticky) zo zákona (ex lege), a to od počiatku (ex tunc) a bez ohľadu, či sa tejto neplatnosti niekto dovoľá. Z tohto dôvodu právne účinky takéhoto právneho úkonu ani nevzniknú - teda nedôjde k vzniku, zmene ani zániku práv a povinností, ktoré s nimi zákon spája. Platnosť či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať len so zreteľom na okolnosti, ktoré existovali v čase jeho urobenia. Znamená to, že skutočnosti, ktoré nastali po vzniku právneho úkonu, nemôžu mať za následok dodatočnú neplatnosť právneho úkonu (a naopak). V prípade, ak je na neplatný právny úkon viazaný iný, akcesorický (vedľajší) právny úkon, týka sa absolútna neplatnosť súčasne aj tohto úkonu. Na vyvolanie účinkov absolútnej neplatnosti právneho úkonu nie je potrebné rozhodnutie súdu. Keďže absolútna neplatnosť vzniká zo zákona, nie správaním účastníka, nemôže byť odvrátená ani s poukazom na dobré mravy (§ 3 ods. 1).

21. Právny úkon nie je vykonaný vážne, pokiaľ podľa objektívnych okolností daného prípadu konajúci nechcel vyvolať následky, ktoré s takýmto prejavom vôle normy občianskeho práva spájajú. Medzi poruchy vážnosti prejavu vôle sa zaraďujú prípady vnútornej výhrady, predstieraných právnych úkonov (simulácie) a právnych úkonoch vykonaných žartom alebo v prípade inej situácie, z ktorej má byť adresátovi zrejmé, že vôľa konajúceho nie je vážna. Tieto vady vážnosti vôle sa označujú aj ako vedomé vady vážnosti vôle. Od tohto je potrebné odlišovať nevedomé vady vážnosti vôle, kedy konajúca strana (alebo aj obe strany) nevie o nezhode medzi vôľou a jej prejavom, napríklad omyl - § 49a.

22. Súd prvej inštancie svoje závery vo vzťahu k platnosti Kúpnej zmluvy 1 založil na skúmaní dôvodov prečo žalobkyňa uzavrela so žalovanou 1/ Kúpnu zmluvu 1, majúca za to, že vôľa žalobkyne nebola rozpornou s obsahom Kúpnej zmluvy 1. Uvedený skutkový záver, ako správne v podanom odvolaní namietala odvolateľka, však nezohľadňuje zásadné skutkové tvrdenia žalobkyne, že žalovaná 1/ si nikdy byt osobne neprišla pozrieť, nikdy sa osobne nestrelila a nerokovali o podmienkach Kúpnej zmluvy 1. Súd prvej inštancie sa pri posudzovaní vážnosti vôle uzavrieť Kúpnu zmluvu 1 zásadne opomenul vysporiadať (neposudzoval) s vážnosťou vôle na strane žalovanej 1/, keď nevyhodnotil napr. vyjadrenie žalovanej 1/, že byt kupovala len za účelom následného predaja, pričom takouto formou kúpila cez p. V. celkom 10 bytov (vyjadrenie na pojednávaní dňa 24.05.2018). Uvedené vyjadrenie žalovanej 1/ bolo potrebné vyhodnocovať v súvislosti so skutkovým tvrdením žalobkyne, že p. L. pri stretnutí so žalobkyňou predstieral vybavenie úveru pre žalobkyňu a keď takýto spôsob nebol možný navrhoval jej možnosť získať peniaze cez „investora“. Absentuje tak posúdenie, či žalovaná 1/ mala skutočnú vôľu byt vlastniť alebo jej vôľa smerovala výlučne k zabezpečeniu jej investície, ktorá spočívala v poskytnutí pôžičky pani Z. V. a pánovi Y. L..

23. Samotná skutočnosť, že predajom bytu došlo k úhrade vtedy aktuálnych dlhov žalobkyne (voči Tatra banka, a.s., Spokojné bývanie a 99 realitná spoločnosť, s.r.o.) bez zohľadnenia vyjadrenia žalovanej 1/, že kúpnu cenu uhradila len v rozsahu 31 000 eur a túto čiastku v hotovosti uhradila p. V. nie žalobkyňi (pojednávanie dňa 24.05.2018), podľa názoru odvolacieho súdu nie je postačujúcou na posúdenie existencie skutočnej vôle oboch zmluvných strán uzavrieť Kúpnu zmluvu 1. Nakoľko byt bol následne prevedený Kúpnu zmluvou 2 žalovanou 1/ na p. W. Ď., i vo vzťahu ku Kúpnej zmluve 2 bolo potrebné vychádzajúc z vykonaného dokazovania posúdiť vážnosť vôle oboch zmluvných strán uzavrieť Kúpnu zmluvu 2. Argumentácia súdu prvej inštancie, že žalobkyňa neposkytla dostatok skutkových tvrdení na to, aby súd skúmal platnosť Kúpnej zmluvy 2 vo svetle skutkových tvrdení žalobkyne obsiahnutých v podanej žalobe a doplnených počas konania pred súdom prvej inštancie a s prihliadnutím už na vykonané dokazovanie (napr. výsluch p. Kataríny Ďurčekovej na pojednávaní dňa 23.06.2020), neobstojí. Z aktuálne vykonaného dokazovania je minimálne nesporným, že hoci bol byt najprv na základe Kúpnej zmluvy 1 prevedený na žalovanú 1/ a následne na základe Kúpnej zmluvy 2 na pani W. Ď., na užívaní bytu sa nič nezmenilo, byt výlučne a bez obmedzenia užívala a užíva žalobkyňa.

24. Preto až po dôkladnom vyhodnotení skutkových tvrdení strán sporu a vykonaného dokazovania bude možné posúdiť, či sa medzi zmluvnými stranami jednalo o platný právny úkon alebo o simulovaný právny úkon (predstieraný právny úkon, kedy je nesúlad vôle a prejavu, t. z. absentuje dostatok vážnosti vôle, a je preto neplatný) alebo sa jednalo o dissimulovaný právny úkon (kedy strany predstieraním uzavretia jedného právneho úkonu zastierajú iný právny úkon, ktorý z rôznych dôvodov má zostať nepoznaný), ktorý sám o sebe síce nespôsobuje neplatnosť právneho úkonu, avšak len za predpokladu, že takýto právny úkon svojím obsahom a účelom neodporuje zákonu.

25. Ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka zakladá skutkové podstaty neplatnosti právneho úkonu, pričom jednou z nich je, ak právny úkon svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu. Predmetné ustanovenie zároveň ustanovuje, že právny úkon je in fraudem legis, ak síce nie je v rozpore s výslovnou zákonnou normou, ale svojimi účinkami odporuje účelu zákonnej normy: „Obchádzaní zákona spočíva ve vyloučení závazného pravidla záměrným použitím prostředku, který sám o sobě není zákonem zakázaný, v důsledku čehož se uvedený stav stane z hlediska pozitivního práva nenapadnutelným. Jednání in fraudem legis představuje postup, kdy se někdo chová podle práva, ale tak, aby záměrně dosáhl výsledku právní normou nepředvídaného a nežádoucího“ (Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky, sp. zn. 22 Cdo 1772/2004). Najvyšší súd Českej republiky v danom rozhodnutí v nasledujúcom bode uviedol, že „v posudzovanom prípade uzavretie kupní smlouvy samo o sobě zákonu neodporuje. Situaci je však nutné posoudit v kontextu ostatních smluvních ujednání souběžně uzavřených. Z nich vyplývá, že kupní smlouva byla, stejně jako smlouva o zřízení zástavního práva, uzavřena za účelem

zajištění smlouvy o půjčce a že realizací sjednaného zajištění mělo dojít k převodu vlastnického práva k zástavě na zástavního věřitele, tedy k propadnutí zástavy. Takové ujednání svými důsledky obchází kogentní zákonnou úpravu realizace zástavního práva. Kupní smlouvu je proto namísto podle ustanovení § 39 Občianskeho zákonníka považovať za absolútne neplatnou pro obcházení zákona. K obdobným závěrům v této otázce dospěl rovněž Nejvyšší soud (srov. 22 Cdo 1053/2001)“.

26. K obdobným záverom dospel aj Najvyšší súd SR v rozsudku zo dňa 01.11.2009, sp. zn. 2 MCdo 2/2006, zverejnený aj v časopise ZSP pod. č. 61/2009, v ktorom posudzoval prípad, kedy zmluvné strany uzatvorili v jeden deň 22.03.2000, t. j. pred účinnosťou novely č. 526/2002 Z. z. zmluvu o pôžičke, záložnú zmluvu a aj kúpnu zmluvu. Z dokazovania v tomto prípade vyplynulo, že kúpna zmluva ako aj záložná zmluva bola uzatvorená za účelom zabezpečenia pohľadávky zo zmluvy o pôžičke a realizáciou dohodnutého zabezpečenia malo dôjsť k prevodu vlastnického práva k zálohu na záložného veriteľa, teda k prepadnutiu zálohu. Zo záverov Najvyššieho súdu SR vyplýva, že „Dohoda, ktorej skutočným zmyslom je - bez ohľadu na jej skutočné označenie - dojednanie tzv. prepadneho zálohu (uspokojenie pohľadávky záložného veriteľa tým, že mu prípadne záloh do vlastníctva), je v rozpore s účelom a zmyslom záložného práva, takže taká zmluva je pre rozpor s účelom zákona neplatná podľa § 39 OZ. Záložné právo totiž slúži na zaistenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že v prípade ich riadneho a včasného nesplnenie je záložný veriteľ oprávnený sa domáhať uspokojenia zo založenej veci. Záložné právo tak umožňuje záložnému veriteľovi, aby dosiahol uspokojenie svojej pohľadávky, ak ho riadne a včas neuspokojí dlžník, a to z výťažku predaja zálohu. Preto kúpna zmluva, ktorá bola uzavretá s cieľom, aby pohľadávka veriteľa bola v prípade, že nebude dlžníkom vyrovnaná, uspokojená tým, že na veriteľa prejde vlastnícke právo k predmetu kúpnej zmluvy (k prepadnému zálohu), je neplatná.“

27. Pokiaľ odvolateľka namietala, že súd prvej inštancie v konaní nevykonal ňou navrhovaný dôkaz výsluchom svedka p. L. V., uvedená námietka neobstojí. Vyjadrenie právneho zástupcu odvolateľky na pojednávaní dňa 24.05.2018, na ktorom uviedol, že navrhuje vykonať dôkaz výsluchom syna p. V., nemožno považovať za kvalifikovaný návrh na vykonanie dôkazu výsluchom svedka, o ktorom by mohol súd rozhodnúť. V tejto súvislosti odvolací súd upriamuje pozornosť na znenie ust. § 197 CSP, podľa ktorého prítomnosť svedka na pojednávaní zabezpečuje strana, ktorá tento dôkaz navrhla. Strana má súčasne zákonnú povinnosť o tejto skutočnosti upovedomiť súd aj protistranu. V prípade, že strana nevie zabezpečiť prítomnosť navrhovaného svedka na pojednávaní, požiada o predvolanie svedka súd. V návrhu na výsluch svedka sa uvedie meno, priezvisko, prípadne dátum narodenia svedka, adresa, z ktorej možno svedka predvolať a označenie skutočností, ktoré majú byť výsluchom svedka preukázané. Ak strana sporu nepozná adresu svedka, súd svedka predvolá z adresy evidovanej v registri obyvateľov Slovenskej republiky. Nedôvodnou je i námietka odvolateľky, že súd prvej inštancie nevykonal opätovný výsluch p. Y. L.H., nakoľko na opätovnom výsluchu p. L. odvolateľka netrvala a od vykonania takto navrhovaného dôkazu upustila (pojednávanie dňa 20.02.2020).

28. Na základe zhorauvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku I, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne o určenie neexistencie záložného práva zriadeného v prospech žalovanej 2/ vo vzťahu k žalovanej 1/ podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny (i keď z iných dôvodov) potvrdil a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku I, ktorou súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne v časti určenia neexistencie záložného práva zriadeného v prospech žalovanej 2/ vo vzťahu k žalovanej 2/ (vrátane závislého výroku o trovách konania - výrok IV.) podľa § 389 ods.1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne posúdiť dôvodnosť nároku žalobkyne v časti určenia neexistencie záložného práva zriadeného v prospech žalovanej 2/ vo vzťahu k žalovanej 2/, riadiac sa právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v tomto rozhodnutí (§ 391 ods.2 CSP), a vo veci opätovne rozhodnúť a rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo ust. § 220 ods. 2 CSP, t. zn. v ňom uvedie stručný a jasný výklad o tom, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri rozhodovaní.

29. Nakoľko výrok III. je závislým výrokom vo vzťahu k výroku rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti zrušil, odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie zrušil.

30. V novom rozhodnutí o veci súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov konania (§ 396 ods.3 CSP).

31. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).